

Давид Албахари

ДИЛЕР

Мој дилер је жена. Знам да то не би требало да ме чуди у времену у којем су жене овладале готово свим мушким пословима, али ипак, сваки пут када је сретнем, изненадим се.

*

Мој дилер ме гледа право у очи док ми додаје кесицу с марихуаном. Затим спушта поглед на руку у којој држим новчанице. Узима их и ставља у џеп од фармерки. Ногавице фармерки се шире при дну и делимично покривају беле патике. Тамо где тканина ногавица дотиче кожу патика уочава се неравна, прљави линија.

*

Седим са мојим дилером у биоскопској сали. Гледамо Буњуелову „Лепотицу дана”. У једном тренутку, док се лице Катрин Данев разлива преко целог платна, мој дилер уздахне и ухвати ме за руку.

*

Мој дилер држи малу металну вагу. Прво мери празну пластичну кесицу, затим из плехане кутије, на којој пише БИСКВИТИ, вади цветне врхове и ставља их у кесицу. Криви главу, загледа цртице на мерној скали, додаје још један крушкасти врх, вади други, много мањи, и враћа га у плехану кутију. Изнад главе мог дилера, на зиду, почива сат.

*

Телефонирам мом дилеру. Волео бих да те видим, кажем. Вечерас, после десет, каже мој дилер и спушта слушалицу. Тачно у десет налазим се пред дилеровом кућом. Мог дилера још нема. Појављује се тек у петнаест минута до једанаест, али ћути, не говори, и на свако моје питање одговара слегањем рамена. Нисам то очекивао, признајем. Међутим, када уђе у кућу, мој дилер се нагло мења. Почиње да пева, пали свећу у дневној соби, вади шехану кутију и прави пуначак цоинт. Овај свет је једно лепо место, каже мој дилер. Прихватам цоинт и повлачим дим. Мој дилер тада почиње да плаче.

*

Мој дилер нема ништа против тога да га препоручим пријатељима. Твоји пријатељи су моји пријатељи, каже мој дилер. Питам се да ли ће са свима њима ићи у биоскоп, хоће ли сваког од њих ухватити за руку.

*

Моји пријатељи су одушевљени. Сви се слажемо да је, у поређењу са овим дилером, наш претходни дилер, који је мушкарац, био алкав, непоуздан и алав. Моји пријатељи ме тапшу по леђима и желе да дознају како сам уопште дошао до новог дилера, ко ме је препоручио, где смо се срели. На изложби, кажем. Нико ми не верује, иако овог пута говорим истину. Отишао сам на отварање изложбе младог графичара који је некада становао у мојој згради. Разгледао сам графике, безбројне варијације геометријских шара, и потом пришао столу на којем су стајали вино, воће и сир. Док сам пружао руку према чаши, осетио сам мирис косе девојке која је стајала поред мене. У први мах нисам га се сетио, а онда сам га одједном знао целим телом. Нисам могао да издржим и, онако пригнут, дубоко сам увукао ваздух кроз нос. Девојка се нагло окренула. У руци је држала неколико зрна грожђа. Леп мирис, рекао сам. Мирис свеже траве, одговорила је девојка и принела грожђе устима. Не сећам се ко је касније први поменуо набавку тог мириса, али пробили смо се између посетилаца, махнули графичару и отишли до њеног аутомобила. Када смо сели, она је завукла руку испод свог седишта и извукла кесицу с травом. Само једном је изговорила број свог телефона. Неке ствари, рекла је, не треба понављати.

*

Мој дилер ме зове у недељу ујутру и каже да је дан савршен за вожњу бицикла у градском парку. Чекам на улазу у парк, поред контејнера за рециклирање отпада. Сваки контејнер је друге боје, а на њима крупним словима пише: СТАКЛО, НОВИНЕ, КАРТОН, ПЛАСТИКА. Мој дилер стиже на бициклу, са заштитним шлемом на глави. Возимо ћутке.

*

Седим сам у соби. шалоне су спуштене и, премда је напољу дан, око мене је полумрак. Ослушкујем како ствари пуцкетају. Вучем прст по

рубу фотелје. У чарапама сам, нисам бос. Забачене главе, пиљим у плафон. Када се сасвим смркне, нећу га више видети.

*

Моји пријатељи су узнемирени: већ неколико дана мој дилер не одговара на њихове позиве. Поруке које остављају на мојој телефонској секретарици готово су истоветне: плачним, тужним или јецавим гласом траже да утврдим шта се збива, да им што пре омогућим поновни контакт са мојим дилером, који је, уосталом, и њихов, јер они, ту почињу да грцају, не могу више да издрже такву неизвесност. Купујем букет ружа и куцам на врата мог дилера. Ко је? пита изнутра мушки глас. Зову ме Џони, кажем. Џони, каже мушки глас, овде нема никога. Збогом, Џони. Полажем руже на отирач. Одлазим.

*

И ја сам само човек, каже мој дилер док седимо у ресторану и пијемо кафу, и ја имам свој лични живот. Климам главом, одобравам. шта се уопште од мене очекује, пита се мој дилер, да не будем оно што јесам? Не умам да одговорим на то питање. Уопштено говорећи, одувек сам био лош у давању одговора. Неки људи умеју да постављају питања; други, пак, већто одговарају; ретки су, ипак, они који знају и једно и друго. Ја не знам ниједно.

*

Узалудна су моја објашњења. Ти желиш да задржиш твог дилера само за себе, кажу моји пријатељи, а притом уопште не помишљаш шта нама чиниш. Погледај нас, кажу, зар смо то заслужили? Гледам их. Не знам, кажем, доиста не знам.

*

Има дана када уопште не помислим на мог дилера, а има дана када живим од успомена. Мој дилер не жели да слуша о томе. Сви смо ми заробљеници, каже мој дилер, и свако живи у свом затвору. Нисам сигуран како то да схватим, али мој дилер не жели да објашњава. Неке ствари, каже, најбоље је оставити онакве какве су.

*

Једном смо се срели у парку, не у оном у којем смо возили бицикле, него у другом, на обали реке. Сели смо на клупу и посматрали децу која су пуштала бродове од папира. Онда сам осетио како ми мој дилер гура кесицу у џеп на сакоу. После сам ја ставио новчанице у џеп на дилеровом прслуку. Бродови су тонули, небо је умирало на западу, и убрзо је дошло време да мој дилер пође на нови састанак. Да ли је то неко од мојих пријатеља? питао сам. Мом дилеру су се усне рашириле у осмех, али нису се видели зуби.

*

Мој дилер воли понекад да обуче пословну одећу: црну јакну, црну сукњу, белу блузу, црне ципеле са високом петом. Када скине јакну, када је дан сунчан и топао, и док корача улицом, пажљиви посматрач, а сви је пажљиво посматрају, може испод затегнуте сукње да назре руб њених гаћица. Ако тада она подигне руку да поправи фризуру, приметите и овлажено пазухо. На белом рукаву назире се таман круг.

*

И када је у питању нада, каже мој дилер, треба знати праву меру: превише наде може да заслепи човека и да га заведе са правог пута, премало наде може да га спречи да ступи на прави пут и да га наведе на странпутицу. Питам за начин утврђивања праве мере наде, али мој дилер жалостиво одмахује главом. Неке ствари, каже мој дилер, могу само да се забораве.

*

Моји пријатељи, мој дилер и ја гледамо „Прохујало с вихором”. Мој дилер седи између мојих пријатеља; моје седиште је на крају реда. Покушавам да замислим шта ради, с ким разговара, где су јој руке, али Клерк Гејбл ме гледа и прети кажипрстом. Чујем, мало после, Шуштање папира. Кеса са бомбонама иде кроз мрак из руке у руку. Када стигне до мене, празна је.

*

Моји пријатељи и ја пушимо већ трећи цоинт, али сви смо и даље озбиљни. Обично се већ после првог цоинта смејемо, после другог слушамо гласну музику, после трећег не знамо за себе, међутим, сада је све другачије. Сада је мој дилер у затвору и сви стрепимо од онога што може да уследи. Моји пријатељи су уверени да мој дилер има телефонски именик, или бар мали црни нотес, у којем су уредно пописана сва наша имена и бројеви телефона. Уверавам их да није тако, већ да мој дилер поседује изузетан дар за памћење бројева и да све податке чува, само и једино, у глави. Имају они и за то лек, кажу моји пријатељи, довољно је да ти дају ињекцију серума истине и глава ти се испразни као балон. А откуда они знају за серум истине? Неће да кажу. Размењују погледе и слежу раменима. Мислио сам, кажем, да сте ви моји пријатељи. И ми смо то мислили за тебе, кажу они. Време је, видим, за четврти цоинт.

*

Седим сам у соби. Нисам гладан, нисам бос. Забачене главе, пиљим у плафон. Када се смркне, мрак је ређи него што сам очекивао.

*

Данима моји пријатељи и ја лутамо градом. Зверамо око себе, њушкамо ваздух у кафићима, завирујемо у мрачне пролазе. Лица мојих пријатеља су бледа, очи упале, усне испуцале. Вероватно и ја тако изгледам, како бих другачије изгледао? У свету без дилера нема света, нема светла, а и ми смо само приказе које промичу када их нико не види. Тако се завршава

још један дан. Моји пријатељи немоћно шире руке. шта сад, питају они, шта сад? И ја ширим руке, чак спорије од њих. Неке ствари, кажем, залудно је објашњавати.

*

Моји пријатељи седе у својим самотним собама. Неки пиље у зидове, неки у прозоре, неки у врхове прстију, неки ништа не виде. После ми телефонирају. Њихови гласови су храпави, њихово дисање неравномерно. Не могу више да их слушам. Спуштам слушалицу у крило и затварам очи.

*

Једном сам са мојим дилером јео палачинке. Прсти су нам били лепљиви, усне замазане џемом. Појели смо укупно шеснаест палачинки: седм са џемом, шест са млевеним орасима.

*

Стојим у капији и чекам моје пријатеље. Не знам да ли ће доћи. Не знам зашто их уопште чекам. Можда моји пријатељи нису више моји пријатељи, као што ни мој дилер није више мој дилер? Наслањам се на зид, делом дотичем мермер. Некада је, кажем у мрак, довољно само чекање. Некада је боље немати.

*

Седим сам у соби, одевен у пиџаму. Не памтим када сам последњи пут спавао у пиџами. Пиџама је стара, рукави су кратки, и моји ручни зглобови беласају у мраку као рибе на месечини. Никога то, међутим, неће преварити: ни моје зглобове, ни рибе, ни месечину, јер поређења ионако не постоје у природи већ једино у језику. Језик је скуп поређења, као што је и мој дилер скуп надања, тако да се не зна шта је нестварније. Волео бих да то могу да објасним мојим пријатељима, да им кажем да смо увек, с дилером или без њега, на рубу празнине, и да је место за које мислимо да је тачка доласка заправо место са којег одлазимо, и да стога ништа, ни смер ни одређиште, није важно. Увек ћемо мислити да је прави пут онај који нас води негде другде.

*

Неко куца на моја врата. Прилазим полако, на прстима, и вирић кроз шпијунку. То је мој дилер! Не отварам. Мој дилер стрпљиво стоји и чека. Гледа право испред себе. Зна да у дну шпијунке види црну тачку која је, у ствари, моје око. И зна да је видим: у белој хаљини и белој блузи, белим сокнама и белим патикама. Тако некако, можда, помишљам, изгледа ањео. И не померам се.

*

Ноћас ће, кажу у временској прогнози на крају последњих телевизијских вести, бити мраз.